

สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

The Competencies of School Administrators Affecting Academic Administration
in Schools under Lopburi Primary Educational Service Area Office 2

อาริยา ภูวศิริวิวัฒน์

Ariya Phuvakireevivat

ธารินี กิตติกาญจนโสภณ

Tarinee Kittikanjanasophon

เบญจภรณ์ รัญระนา

Benjaporn Ranrana

อโนทัย บุญยะบุรณ์

Anothai Buyaboon

มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Bangkokthonburi University

E-mail: tarinee.kit@bkkthon.ac.th

วันที่รับบทความ (Received) : 8 มกราคม 2567

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 29 มิถุนายน 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 29 มิถุนายน 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 (2) ศึกษาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 และ (3) ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจ ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำนวน 940 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน และวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 273 คน วิธิตำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (2) สร้างเครื่องมือในการวิจัย (3) เก็บรวบรวมข้อมูล และ (4) วิเคราะห์ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า (1) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน (2) การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ (3) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์กันปานกลางในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: สมรรถนะ, ผู้บริหารสถานศึกษา, การบริหารงานวิชาการ

ABSTRACT

The objectives of this research were: (1) to study the competencies of school administrators under Lopburi Primary Educational Service Area Office 2; (2) to study the academic administration in schools under Lopburi Primary Educational Service Area Office 2; and (3) to study the competencies of school administrators affecting academic administration in schools under Lopburi Primary Educational Service Area Office 2.

This research was a survey research. The population consisted of 940 teachers in schools under Lopburi Primary Educational Service Area Office 2. The sample size was determined according to Krejci and Morgan's table. and a simple random sampling method with totaling 273 teachers. The research method has 4 steps: (1) studying related documents and research, (2) creating research instruments, (3) collecting data, and (4) analyzing the data. The instruments used to collect data were a 5-level rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, and a stepwise multiple regression analysis.

The results of research were found that: (1) the competencies of school administrators under Lopburi Primary Educational Service Area Office 2, overall and aspect were at high level in all aspects; (2) the academic administration in schools under Lopburi Primary Educational Service Area Office 2, overall was at high level; and (3) the competencies of school administrators affecting academic administration in schools under Lopburi Primary Educational Service Area Office 2, had moderate positive correlation with statistically significant at .01 level.

Keywords: Competencies, School Administrators, Academic Administration

1. บทนำ

การพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยในช่วงเวลาที่ผ่านมา นับเป็นความสำเร็จที่น่าพอใจ เพียงในระดับหนึ่งโดยเฉพาะในด้านปริมาณ ในขณะที่เดียวกันยังมีปัญหาที่ส่งสม่ออยู่อีกมากมาย เช่น ด้านคุณภาพและการจัดการ อย่างไรก็ตามบทบาทของการศึกษาในปัจจุบัน นับว่าได้มีความสำคัญ ยิ่งขึ้นด้วย เพราะมีปัจจัยและการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่ท้าทายในสังคมของไทย การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือและ กระบวนการเตรียมความพร้อมเพื่อให้คนไทย สังคมของไทยให้ก้าวไปสู่ยุคใหม่อย่างมั่นคงและรู้เท่าทันโลก

ความสำเร็จในผลของการจัดการศึกษาที่ผ่านมาหรือการปฏิรูปแก้ไข ปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ย่อมไม่เป็นการเพียงพอ การพัฒนาการศึกษาจำเป็นต้องวิเคราะห์กระแสโลกาภิวัตน์และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่จะมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับการศึกษาในแง่ของตัวเหตุและผลกระทบที่ได้รับควบคู่ไปกับการพิจารณาแก้ไขปัญหาคอขวดข้อขัดข้องต่างๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 60) ทั้งจากในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทุกฉบับที่ได้กำหนดด้านแนวคิดที่ยึด “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” โดยในทุกมิติอย่างเป็นองค์รวมและให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่สมดุลทั้งด้านตัวคน สังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างระบบ บริหารจัดการภายในที่ดีให้เกิดขึ้นในทุกระดับ อันจะทำให้เกิดการพัฒนายั่งยืนที่มี “คน” เป็น ศูนย์กลางได้อย่างแท้จริง (วงศกร ภูทอง และอลงกต ศรีเสน, 2560: 9) ดังนั้น การศึกษาในฐานะที่เป็นกลไกพื้นฐานในการพัฒนาคนจึงเป็นกระบวนการที่สังคม หวังพึ่งพาให้เป็นเครื่องมือในการเตรียมคนและสังคม ให้พร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงเพื่อการพัฒนาประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่อีกหลาย ๆ ประเทศได้เล็งเห็นถึงความสำคัญพร้อมกับทุ่มเททรัพยากรเพื่อปรับปรุงการศึกษาให้เข้ากับสถานะและสภาพชีวิตสมัยใหม่ แต่ปรากฏว่าการศึกษาในฐานะคลังปัญญาในสังคมของไทย โดยรวม ส่วนใหญ่กลับถูกมองข้ามละเลยไป

ผู้บริหารสถานศึกษาควรปรับบทบาทหน้าที่ที่จะปฏิบัติงานจริงในการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันในเขตพื้นที่การศึกษา เกี่ยวกับสมรรถนะหรือคุณลักษณะพึงประสงค์ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ประกอบด้วย 4 สมรรถนะหลัก คือ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ มีความรู้ มีความคิดริเริ่ม มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 2) การบริการที่ดี ได้แก่ การปรับปรุงระบบบริการ ให้มีประสิทธิภาพ 3) การพัฒนาตนเอง ได้แก่ การศึกษา ค้นคว้า หาความรู้ ติดตามองค์ความรู้และ เทคโนโลยีใหม่ ๆ และ 4) การทำงานเป็นทีม ได้แก่ การให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ สนับสนุน เสริมแรงจูงใจในการปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2, 2565: 11-14) สอดคล้องกับงานวิจัยของจิตทิวัตต์ สีพา. (2564: 3-15) อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉรา สระวาสี (2559)

ด้วยเหตุนี้จึงเป็นความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ ระดับสูงและลดหลั่นลงมาถึงระดับปฏิบัติในสถานศึกษาจะต้องมีวิสัยทัศน์ มองเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และพร้อมที่จะเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ของ การบริหารการจัดการส่งเสริมให้บุคคลมีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะในการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อการศึกษาพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (จิตทิวัตต์ สีพา.(2564: 3).) นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นผู้มีบทบาทหน้าที่มากที่สุดและมี อิทธิพลมากที่สุดต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งสิ่งใหม่ ๆ ภายในสถานศึกษารวมทั้งมีผลต่อ

การเปลี่ยนแปลง ทั้งในและนอกเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ กล่าวคือเป็นบุคคลที่มีอาชีพในการบริหารงานจริงๆ สามารถบริหารงานการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานระดับต่าง ๆ และเป็นที่ยอมรับของสังคม โดยทั่วไป การมีผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพในเขตพื้นที่การศึกษาจำนวนมาก จะทำให้การพัฒนา การศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาต่างๆ มีความเจริญก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้ง การบริหารงานวิชาการ ถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารการศึกษา ที่ผู้บริหารจำเป็นต้องให้ ความสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะให้สถานศึกษามีประสิทธิผลสูงสุด และบรรลุเป้าหมายขององค์กร (Ivancevich, J.M. 1998 อ้างถึงใน จิตทิวัตต์ สีพา (2564: 4) ผู้บริหารต้องพัฒนาความรู้ ทักษะ ความสามารถ ของ บุคลากรให้มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย เนื่องจากการประเมินผลสมรรถนะ การปฏิบัติงาน เป็นกระบวนการหนึ่งในการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (Stahl, 1971: 88, อ้างถึงใน จิตทิวัตต์ สีพา.(2564: 4) ดังที่กระทรวงศึกษาธิการ (2552: 33) ได้กล่าวว่างานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2, 3) มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่สถานศึกษาดำเนินการได้ โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วม จาก ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหาร และการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตร และ กระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพ นักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะของผู้บริหาร สถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน วิชาการของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ใน 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางนโยบายที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้ ผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะทางการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมสอดคล้องกับการปฏิบัติงาน ตามสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและเป็นการพัฒนาระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2
3. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

3. ขอบเขตของการวิจัย/ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

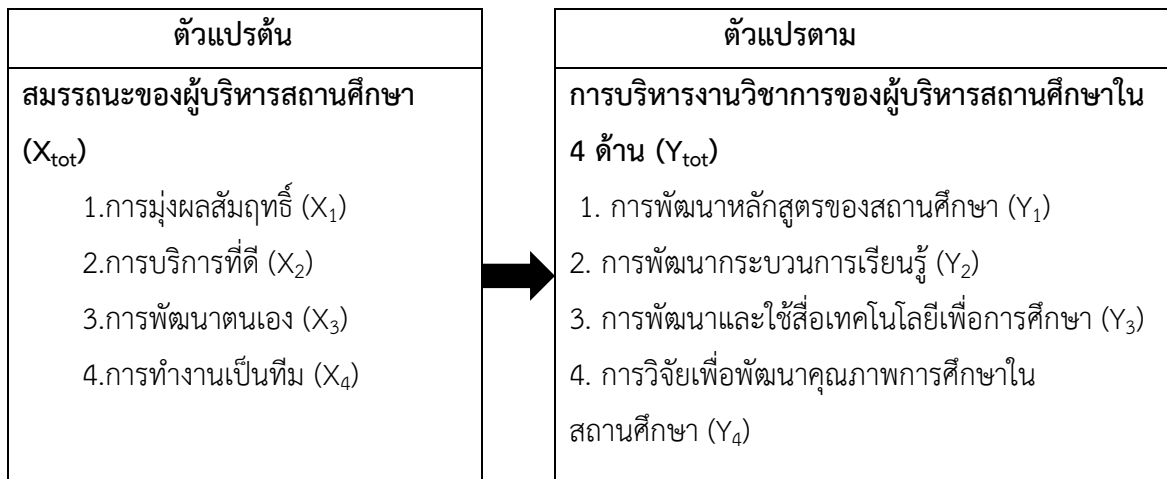
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำนวนทั้งหมด 940 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำนวน 273 คน โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) และได้ทำการสุ่มอย่างง่าย

ตัวแปรต้น ได้แก่ สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา (สำนักงาน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา) ใน 4 ด้าน คือ 1. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2. การบริการที่ดี 3. การพัฒนาตนเอง และ 4. การทำงานเป็นทีม

ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา (คู่มือการปฏิบัติการประเมิน ข้าราชการครูบุคลากรทางการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2552) ใน 4 ด้าน คือ 1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และ 4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

ตารางที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา: สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการและพลเรือน (2558: 5 - 6), และการปฏิบัติงานด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาใน 4 ด้าน, สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ (2552: 32)

4. ประโยชน์ของการวิจัย

1. เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

2. นำผลจากการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมสมรรถนะของผู้บริหารและพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยคำถามรวม 32 ข้อตามสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 ด้าน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ เป็นแบบสอบถามแบบมาตรา ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยคำถามรวม 59 ข้อ ตามกรอบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา จำนวน 4 ด้าน

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือในนามคณะฯ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 และผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำนวน 21 โรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งและรับแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยจัดส่งแบบสอบถามให้กับ ผู้บริหารสถานศึกษา แต่ละแห่งเพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ระบุในคำชี้แจงเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง เมื่อดำเนินการแล้วรวบรวมแบบสอบถามส่งผู้วิจัยโดยตรงตามเวลาที่กำหนด ได้รับกลับคืนทั้ง 273 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ ดังนี้ 1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ 2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปดังนี้: 2.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณหาความถี่ และร้อยละ 2.2 วิเคราะห์ระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามการประเมินของครูผู้สอนโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ย (Best, 1970: 190) และ 2.3 วิเคราะห์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

8. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ และร้อยละ

2. การวิเคราะห์ระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา และการบริหารงานวิชาการ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย โดยการหาค่าความสอดคล้องของแบบสอบถาม และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบัค (Cronbach, 1990: 202-204)

4. การวิเคราะห์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยภาพรวม

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D	ระดับ
1. ด้านสมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์	3.99	0.43	มาก
2. ด้านสมรรถนะการบริการที่ดี	3.96	0.37	มาก
3. ด้านสมรรถนะการพัฒนาตนเอง	4.02	0.35	มาก
4. ด้านสมรรถนะการทำงานเป็นทีม	4.04	0.39	มาก
เฉลี่ย	4.00	0.23	มาก

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยภาพรวม

การบริหารงานวิชาการ	$\bar{x}$	S.D	ระดับ
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.05	0.42	มาก
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.03	0.44	มาก
3. การวัดผลและประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	3.88	0.46	มาก
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.90	0.47	มาก
เฉลี่ย	3.74	0.21	มาก

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

สมรรถนะของผู้บริหาร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X _{tot}
X ₁	-	-	-	-	-
X ₂	.248**	-	-	-	-
X ₃	.085**	.198**	-	-	-

สมรรถนะของผู้บริหาร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X _{tot}
X ₄	.105**	.040	.261**	-	-
X _{tot}	.165**	.185**	.173**	.169**	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 5 ตัวแปรที่คัดเลือกเข้าสมการในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	b	β	t
ด้านสมรรถนะการบริการที่ดี (X ₂)	0.075	0.132	3.073**
ด้านสมรรถนะการทำงานเป็นทีม (X ₄)	0.067	0.125	2.921**
ด้านสมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X ₁)	0.055	0.110	2.585**
ด้านสมรรถนะการพัฒนาตนเอง (X ₃)	0.064	0.105	2.423**
ค่าคงที่ = 2.840, F = 12.167**	R = 0.284	R ² = 0.082	S.E. = 0.151

* * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน มีค่าอยู่ระหว่าง 0.085 ถึง 0.261 มีค่าความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระดับปานกลางในทางบวก แสดงว่า ตัวแปรทั้งสองสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถเขียนเป็นสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ และใน รูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

สมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_{tot} = 2.840 + 0.075 X_2 + 0.067 X_4 + 0.055 X_1 + 0.064 X_3$$

สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{tot} = 0.132 X_2 + 0.125 X_4 + 0.110 X_1 + 0.105 X_3$$

โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการ ปฏิบัติงานด้านวิชาการ ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (Y_{tot}) เท่ากับ 0.284 ประสิทธิภาพในการทำนาย คิดเป็นร้อยละ 82.00

9. การอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัย เรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงาน วิชาการในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านสมรรถนะการทำงานเป็นทีม ด้านสมรรถนะการพัฒนาตนเอง ด้าน สมรรถนะการมุ่งผลสัมฤทธิ์ และด้านสมรรถนะการบริการที่ดี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการพัฒนาตนเองในเรื่องการทำงานเป็นทีม การบริการที่ดี และการบริหาร แบบมุ่งเน้นผลงานมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ แพรี่ (Paury, 1996: 13 -14) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะที่ต้องการในหน่วยงานการบริหารทรัพยากร มนุษย์เป็นสมรรถนะหลักที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ทั้ง 12 สมรรถนะ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ (1) สมรรถนะหลัก (Core Competency) เป็นสมรรถนะที่ทุกตำแหน่งงานในหน่วยงาน การ บริหารทรัพยากรมนุษย์ (2) สมรรถนะเสริม เป็นสมรรถนะเสริมที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ทั้ง 6 สมรรถนะ คือ การสร้างผลกระทบทางอ้อม, การใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า, ความตระหนักในการต้องการของลูกค้า, ความคิดสร้างสรรค์, การตั้งคำถามและตีความ, และความรู้สึกร่วมบุคคล (3) สมรรถนะประจำตำแหน่งงาน นักกลยุทธ์ทางด้านทรัพยากรมนุษย์, การริเริ่ม และคิดค้นในงานด้านทรัพยากรมนุษย์, การสนับสนุนงานด้านทรัพยากรมนุษย์, ที่ปรึกษาด้านทรัพยากรมนุษย์, ผู้นำด้านการบริหาร ทรัพยากรมนุษย์ โดยทั้งหมดตำแหน่งงานจะประกอบด้วย 33 สมรรถนะ ที่แต่ละ ตำแหน่งงาน ต้องการต่างกันและตอบสนองหน้าที่การทำงานเฉพาะทาง

2. จากผลการวิจัย พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามค่าเฉลี่ย ดังนี้ คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมความรู้ ด้านวิชาการแก่ชุมชน ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลรอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษาอื่น ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านการวัดผลและประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียนรู้ด้านการพัฒนาสื่อวัตกรรมการศึกษาและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการพัฒนา แหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ได้รับการพัฒนางานทางด้านวิชาการมาอย่างต่อเนื่อง จนเกิดทักษะ และมีความชำนาญในการปฏิบัติงานวิชาการอย่างมาก สอดคล้องกับธารินี กิตติกาญจนโสภณ, วีระ วงศ์สรรค์ และเบญจภรณ์ รัญระนา (2563). การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติงานวิชาการอยู่ใน ระดับมาก โดยเฉพาะในด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา การวัดผลและประเมินผลการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการพัฒนา แหล่งเรียนรู้

3. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านสมรรถนะการบริการที่ดี ด้านสมรรถนะการ

ทำงานเป็นทีม ด้านสมรรถนะการมุ่ง ผลสัมฤทธิ์ และด้านสมรรถนะการพัฒนาตนเอง โดยมีประสิทธิภาพในการ ทำนาย คิดเป็นร้อยละ 82.0 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารงานวิชาการยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อ การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อาทิ สมรรถนะของครูด้วย กระบวนการบริหาร การจัดการศึกษา และรวมทั้ง ปัจจัยนำเข้าต่างๆ ในการบริหารงานวิชาการ ดังนั้นสมรรถนะของผู้บริหาร สถานศึกษาจึงเป็นเพียงส่วนหนึ่ง เท่านั้นที่ส่งผลต่อกัน

10. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริการที่ดี ด้านการทำงาน เป็นทีม ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ และด้านการพัฒนาตนเอง ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ควรนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ให้มี ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น และควรนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานด้านการพัฒนาตนเอง และการบริการที่ดีในการบริหารงานการจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานด้านวิชาการของครูใน สถานศึกษาในด้านอื่นๆ อีก
2. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพในเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ในการ ปฏิบัติงานของครู

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2560). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา : ชุดการพัฒนาสู่มาตรฐานการศึกษาขั้น พื้นฐาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: เมธีทิปส์
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพมหานคร: ครูสภา ลาดพร้าว,
- จิตติวัฒน์ สีพา. (2564). สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานด้านวิชาการ ใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. สารนิพนธ์ศึกษา ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- เจณศจี ไพบูลย์สวัสดิ์. (2556). การศึกษาขีดความสามารถของหัวหน้าแผนกสังกัดค่ายพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เจริญ ขวัญสำราญ. (2556). สมรรถภาพของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2548). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ณรงค์วิทย์ แสนทอง. (2558). **การฝึกอบรม: เอกสารการฝึกอบรม, ปว. 671**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดุษฎี ดาวเด่น. (2556). **การพัฒนาอาชีพโดยเน้นขีดความสามารถ: กรณีศึกษาพนักงานเงินฝากบัญชี ๘. ไทยท努 (มหาชน)**. วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เดือนใจ อังกูรเกียรติ. (2545). **องค์ประกอบการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 5**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธารินี กิตติกาญจนโสภณ, วีระ วงศ์สรรค์ และเบญจภรณ์ รัญระนา (2563). **การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพ การศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2**. วารสารพุทธมคค์ ศูนย์วิจัยธรรมศึกษาวัดอาวุธวิกสิตาราม ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 (121-129), กค.-ธค. 2563.
- ธารินี กิตติกาญจนโสภณ, วีระ วงศ์สรรค์ (2563). **ภาวะผู้นำของผู้บริหารต่อความท้อแท้ในการปฏิบัติงานของครูปฐมวัย สังกัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในตำบลอินทิล อำเภอแม่แตง เชียงใหม่**. วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทัศน์ ม.มหามกุฏราชวิทยาลัยนครศรีธรรมราช ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (120-130), มค.-มย. 2564.
- นันทพร ศุภะพันธุ์. (2561). **สมรรถนะการบริหารด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต 2**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุศยมาศ มารยาตร์. (2557). **การประเมินขีดความสามารถในการปฏิบัติงานของนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กรณีศึกษาการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ปริญญ์ พิชญ์จิตร. (2557). **การออกแบบรายการขีดความสามารถในงานของบางจากปิโตรเลียมจำกัด (มหาชน)**. วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร.
- เพียรพันธุ์ กิจพาณิชย์เจริญ. (2552). **สมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วงศกร ภูทอง และอลงกต ศรีเสน. (2560). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12**. กรุงเทพมหานคร: เดอะบู้คส์
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2558). **การปรับใช้สมรรถนะในการบริหารทรัพยากรมนุษย์**. สืบค้นเมื่อ ธันวาคม 14, 2564 จาก <http://ocsc.go.th/veform/PDF/competency.pdf>.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2552). **คู่มือหลักสูตรการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, เลื่อนวิทยฐานะ.** กรุงเทพมหานคร.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2, 3).** กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2. (2565). **แผนกลยุทธ์ และพันธสัญญาปีงบประมาณ 2565 - 2567: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2.**

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). **สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล.** กรุงเทพมหานคร: พริกหวาน กราฟฟิค.

ศิริ เจริญวัย. (2555). **สมรรถภาพทางการบริหารของผู้บริหารวิทยาลัยครู.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

อลงกรณ์ มีสุทธา และสมิต สัจฉกร. (2554). **การประเมินผลการปฏิบัติงาน.** กรุงเทพมหานคร :สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย - ญี่ปุ่น)

อัจฉรา สระวาสี (2559). **การพัฒนารูปแบบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Blancero, D. Boroski, L. & Dyer, L. (1996). **Key Competencies, Transformed Human Resource Organization: Field Study.** Human Resource Management. 35 (1): 3-13

Boyatzis, R.E. (1982). **The Competencies Manager.** NewYork: Wiley & Son.

Cronbach, L. J. (1990). **Essentials of Psychological Testing.** NewYork Harper Collins. Daft. L.R. (2008). Management. 10th Ed. Thomson South-West. Tennessee.

Drucker. F. P. (1999). **Management Challenges for the Century.** NewYorkHarperCollins.

Ivancevich, J.M. (1998). **Competence at Work: The Managerial Perspective Performance.** NewYork: John Matteson.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activity and Psychological Measurement.** 30(3): .607-610.

McClelland, D.C. (1973). **Testing for Competence rather than Intelligence.** American Psychologist. 28 (1): 1-14

OHagan, K. (1996). **Competence in Social Work Practice: A Practical Guide for Professional.** London: Prentice Hall.

Parry, Scott B. (1998). **“The Quest for Competencies.”** Journal of Training: 48-56.

Spencer Mark. (1993). **Competence at Work: The Model for Superiors Performance.** New York: John Wiley & Sons.

Yamane, T. (1973). **Statistic: Introductory Analysis.** 3rd ed. NewYork: Harper & Row.